

Program terapeutyczny

PROGRAM TERAPEUTYCZNY OŚRODKA READAPTACYJNO-REHABILITACYJNEGO W ANIELINIE I PIASTOWIE

Pobyty w Ośrodku jest możliwy wyłącznie na podstawie indywidualnego kontraktu zawartego na czas określony z każdym uczestnikiem programu. Poszczególne kontrakty zawierają w swojej części ogólnej (dotyczącej wszystkich realizujących dany kontrakt) wykaz zadań i celów oraz obowiązków i wymagań, wynikających z teoretycznych założeń programu. Ich zrealizowanie, zakończone rozliczeniem jednego kontraktu i ewentualnym zawarciem kolejnego, pociąga za sobą przyznanie określonych uprawnień, bądź zwolnień z ograniczeń oraz – wyznaczenie nowych zadań i obowiązków, charakterystycznych dla następnego kontraktu.

Kontrakty obok części ogólnej mogą zawierać także część szczegółową (aneks), uwzględniającą osobiste potrzeby i możliwości każdego z uczestników programu. Mogą być one również indywidualnie renegocjowane w trakcie realizacji programu – w szczególnych wypadkach dotyczyć to może zmiany czasu obowiązywania kontraktu.

Na pełny cykl terapii, tj. program długoterminowy składają się cztery kontrakty programu średnioterminowego (do 12-tego miesiąca pobytu) oraz kontrakt hostelowy. Zespół terapeutyczny może jednak – w indywidualnie rozpatrywanych przypadkach – zaproponować uczestnikowi programu skrócenie, bądź wydłużenie terapii.

Kontrakt I: do 1-szego miesiąca pobytu

1. Po przyjęciu do Ośrodka z nowo przybyłym zawierany jest pisemny kontrakt wstępny na pierwszy miesiąc pobytu. Uczestnik programu uzyskuje wówczas status „kandydata” i jest zobowiązany do:
 - a) dokładnego zapoznania się w ciągu pierwszego tygodnia pobytu z Programem i Regulaminem Ośrodka;
 - b) aktywnej współpracy z przewodnikiem (wybrany przez społeczność spośród osób realizujących wyższe kontrakty) wprowadzającym nowo przybyłego w życie domu;
 - c) sumiennej pracy i ścisłego stosowania się do przyjętych w Ośrodku norm współżycia, tak by udowodnić swoją wolę kontynuowania leczenia;
 - d) rozpoczęcia pracy nad otwartością i szczerością w kontaktach z otoczeniem oraz nad aktywnością podczas zajęć terapeutycznych;
 - e) uczestnictwa raz w tygodniu w rozmowie trójkowej z przewodnikiem i terapeutą – doprowadzić do tej rozmowy powinien sam zainteresowany;
 - f) cotygodniowego omówienia podczas zajęć dotychczasowego pobytu w Ośrodku – z prośbą o informacje zwrotne;
 - g) przeprowadzenia w czwartym tygodniu pobytu pierwszych zajęć terapeutycznych poświęconych indywidualnej pracy z własnym życiorysem – życiorys powinien zostać przygotowany przed zajęciami na piśmie.
2. W trakcie obowiązywania kontraktu uczestnik programu nie może:
 - a) kontaktować się ze światem zewnętrznym – nie dotyczy to rodziny, przy czym w pierwszym tygodniu pobytu kontakt z nią możliwy jest jedynie za pośrednictwem terapeuty;
 - b) wychodzić samemu poza teren Ośrodka;
 - c) przebywać – bez uzyskania na to zgody – samotnie w pokoju, bądź poza budynkiem lub piętrem społeczności;

d) przesuwać ciszy nocnej.

3. Rozliczenie kontraktu odbywa się podczas społeczności głównej - powinno być ono połączone ze wszechstronnym omówieniem dotychczasowego pobytu w Ośrodku. Nie może jednak do niego dojść później niż po ukończeniu pierwszego miesiąca pobytu. Rozliczenie pozytywne (zaliczenie) kontraktu daje obu stronom, tj. uczestnikowi programu i Ośrodkowi, możliwość zawarcia kolejnego kontraktu - na następny okres pobytu. Kontrakt ten - podobnie jak każdy następny - powinien być podpisany w ciągu 24 godzin od rozwiązania poprzedniego. Rozliczenie negatywne (niezaliczenie) jest równoznaczne z wypisaniem z Ośrodka, chyba że szczegółowe warunki kontraktu przewidują co innego.

Kontrakt II: do 5-tego miesiąca pobytu

1. Po podpisaniu kontraktu i uzyskaniu statusu „domownika” uczestnik programu zobowiązuje się do:

a) przeprowadzenia cyklu zajęć indywidualnych i grupowych do-tyczących własnej terapii oraz aktywnego uczestnictwa w zajęciach poświęconych innym osobom, a także we zajęciach psychoedukacyjnych;

b) uzyskania prawa przewodnictwa oraz aktywnego i odpowiedzialnego wywiązania się z tej roli;

c) współtworzenia atmosfery domu oraz uczestniczenia w opiece i organizowaniu czasu wolnego młodszym współmieszkańcom;

d) przyjęcia i odpowiedzialnego wywiązania się (zaliczenia) z co najmniej dwóch z następujących funkcji: szef pracy, gospodarz domu, szef kuchni, odpowiedzialny za tzw. dzielnicę, odpowiedzialny za teren, za prowadzenie dziennika społeczności, za prowadzenie kroniki Ośrodka, odpowiedzialny za liturgię, za ogród, za pralnię, za stolarnię, za boisko i kort, za bibliotekę, za psy, za kwiaty - w tym jednej z czterech pierwszych funkcji;

e) uzyskania prawa (czynnego) głosu, dającego przywilej współ-decydowania o sprawach społeczności i poszczególnych jej członków;

f) rozpoczęcie pracy nad przyjęciem odpowiedzialności za dokonane przez siebie w przeszłości czyny i nad zadośćuczynieniem za nie;

g) uzyskania tytułu pretendenta do ochrony i sumiennego wywiązywania się z wynikających z tego obowiązków;

h) przeprowadzenia w ostatnim tygodniu kontraktu kolejnych zajęć z życiorysu (przygotowanego pisemnie przed zajęciami).

2. Wraz z zawarciem II-go kontraktu uczestnik programu uzyskuje uprawnienia do:

a) utrzymywania kontaktu (np. telefonicznego lub listownego) - po uzyskaniu wcześniejszej zgody zespołu terapeutycznego i społeczności - z osobami spoza rodziny; kontakt ten może być okresowo zawieszony, bądź ograniczony, jeśli utrudnia on realizację programu terapeutycznego;

b) przebywania samodzielnego w pokoju i poza budynkiem lub piętrem społeczności;

c) przyjmowania w Ośrodku rodziny i innych gości po wcześniejszym uzyskaniu na to zgody zespołu terapeutycznego i społeczności;

d) ubiegania się - po wcześniejszym uzyskaniu pretendentury - o pełnoprawne członkostwo w ochronie;

e) przesuwania ciszy nocnej - po uzyskaniu zgody terapeuty - na czas niezbędny do wykonania obowiązków wynikających z pełnionej funkcji.

3. Do rozliczenia II-go kontraktu może dojść podczas dowolnej społeczności głównej w czasie obowiązywania kontraktu. Powinno być ono związane z oceną stopnia zaawansowania w program terapeutyczny oraz stopnia zaangażowania w życie domu. Każdy uczestnik programu ma prawo do nie więcej niż dwóch prób rozliczenia kontraktu. Druga z nich nie może się jednak odbyć później niż podczas ostatniej społeczności przed ukończeniem 5-tego miesiąca pobytu. Zaliczenie kontraktu daje możliwość zawarcia następnego kontraktu na kolejny okres pobytu. Niezaliczenie jest równoznaczne z wypisaniem z Ośrodka, chyba że szczegółowe warunki kontraktu przewidują co innego.

Kontrakt III: do 10-tego miesiąca pobytu

1. Zawarcie trzeciego kontraktu i uzyskanie statusu „opiekuna” zobowiązuje uczestnika programu do realizacji następujących zadań:

- a) przyjęcie współodpowiedzialności za Ośrodek, społeczność i poszczególnych jej członków oraz współpracy w tym zakresie z zespołem terapeutycznym Ośrodka;
- b) aktywne kontynuowanie własnej terapii oraz inspirowanie i wspomaganie rozwoju innych osób;
- c) twórcze uczestnictwo w organizacji życia domu, na przykład w postaci samodzielnego przygotowania i przeprowadzenia dodatkowych zajęć, nowej formy spędzania wolnego czasu, oryginalnej imprezy lub przedsięwzięcia;
- d) uzyskanie pretendencji do ochrony i objęcie funkcji jej członka oraz funkcji prowadzącego społeczność i inne zajęcia grupowe, i odpowiedzialne wywiązanie się z tych, a także innych przyjętych przez siebie funkcji, na przykład wolontariusza, animatora lub odpowiedzialnego za kasę społeczności;
- e) przejmowanie – po uzyskaniu członkostwa w ochronie – opieki nad młodszymi uczestnikami programu podczas wyjść grupowych i indywidualnych;
- f) kontynuowanie rozwoju osobistego poprzez uzupełnianie wykształcenia i podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- g) rozpoczęcie pracy nad przewartościowaniem relacji rodzinnych oraz wyjazd na co najmniej jedną przepustkę do domu – przepustka ta powinna być poprzedzona analizą sytuacji w rodzinie oraz przedstawieniem szczegółowego jej projektu, a także powinna być ona wszechstronnie omówiona podczas zajęć indywidualnych i grupowych w ciągu dwóch dni po powrocie.

2. Z chwilą podpisania III-go kontraktu uczestnik programu nabywa uprawnienia do:

- a) samodzielnych wyjść i przepustek poza teren Ośrodka, przy czym pierwsza przepustka nie może być przepustką do domu, ale na przykład do Warszawy w celu innym niż odwiedzenie rodziny;
- b) ubiegania się o zwolnienie z części zajęć w Ośrodku, tzn. o dodatkowy czas wolny na naukę, podwyższanie kwalifikacji zawodowych lub rozwijanie własnych zainteresowań;
- c) podejmowania na zewnątrz indywidualnej pracy zarobkowej – po przedstawieniu zaakceptowanego przez zespół terapeutyczny preliminarza potrzeb dotyczącego na przykład kosztów związanych z nauką, kursami zawodowymi lub dodatkowym leczeniem stomatologicznym;
- d) przesuwania ciszy nocnej uznaniowo, na przykład na naukę lub rozwijanie własnych zainteresowań, o ile uzyska się na to zgodę terapeuty;

3. Rozliczeniu III-go kontraktu powinno towarzyszyć przedstawienie wstępnej wersji własnego programu dalszego rozwoju. Zasady rozliczenia są takie same, jak kontraktu poprzedniego. Zaliczenie kontraktu daje możliwość zawarcia następnego kontraktu na kolejny okres pobytu. Niezaliczenie jest równoznaczne z

wypisaniem z Ośrodka, chyba że szczegółowe warunki kontraktu przewidują co innego.

Kontrakt IV: do 12-tego miesiąca pobytu

1. Zawarcie IV-go kontraktu i przyjęcie statusu „rezydenta” stawia uczestnika programu przed następującymi zadaniami i obowiązkami:

- a) przedstawienie w ciągu tygodnia indywidualnego planu na IV kontrakt, obejmującego między innymi terminy i sposób realizacji poszczególnych zadań;
- b) realizowanie indywidualnego planu na IV kontrakt przy jednoczesnym aktywnym uczestnictwie w życiu społeczności w sposób określony poprzednimi kontraktami;
- c) znalezienie i podjęcie lub kontynuowanie pracy, nauki, bądź innych form aktywności na zewnątrz Ośrodka w terminach ustalonych w planie na IV kontrakt;
- d) kontynuowanie pracy, nauki, bądź innych form aktywności na zewnątrz przy jednoczesnym niezaniechaniu obowiązków wynikających z zamieszkiwania w Ośrodku;
- e) przedstawienie na piśmie i przestrzeganie tygodniowego harmonogramu zajęć w poza Ośrodkiem;
- f) cotygodniowe omawianie podczas zajęć grupowych własnego funkcjonowania na zewnątrz i w Ośrodku;
- g) powiadamianie i uzyskiwanie zgody terapeuty dyżurującego na ewentualny późniejszy powrót z pracy lub szkoły;
- h) przygotowanie na piśmie własnego „zyciorysu w Ośrodku”, czyli opisu swojej terapii.

2. „Rezydent” uzyskuje następujące uprawnienia:

- a) ma możliwość zaproponowania własnej formy aktywności w miejsce pracy na rzecz Ośrodka – jeśli tego nie zrobi, podlega rozpisaniu do pracy na ogólnych zasadach;
- b) otrzymuje stałą przepustkę z Ośrodka na czas pracy, szkoły lub uczestnictwa w kursach i dojazdy do nich, a projektów innych przepustek nie musi zgłaszać na zebrania zespołu terapeutycznego;
- c) może być zwolniony po uzyskaniu zgody zespołu terapeutycznego z części obowiązków nałożonych na młodszych członków społeczności, dotyczy to także obowiązku uczestnictwa w zebraniach społecznościach i zajęciach terapeutycznych; może być również doraźnie zwalniany z tych obowiązków przez terapeutę dyżurującego;
- d) ma możliwość posiadania na stałe telefonu komórkowego.

3. Podczas rozliczenia IV-go kontraktu – odbywającego się w sposób określony w poprzednich kontraktach – uczestnik programu podsumowuje dotychczasowe postępy w terapii oraz przedstawia plany na bliższą i dalszą przyszłość. Zaliczenie kontraktu jest równoznaczne z ukończeniem programu średnioterminowego i daje możliwość ubiegania się o zawarcie kontraktu V – hostelowego (program długoterminowy). Niezaliczenie jest równoznaczne z wypisaniem z Ośrodka, chyba że szczegółowe warunki kontraktu przewidują co innego.

Kontrakt V - hostelowy: powyżej 12-tego miesiąca pobytu

Program hostelowy jest integralną częścią procesu terapeutycznego i stanowi etap pośredni pomiędzy terapią w warunkach społeczności zamkniętej, a pełnym, czy też względnie pełnym, usamodzielnieniem społecznym.

Kontrakt hostelowy zawierany jest z uczestnikiem programu na trzy miesiące pobytu z możliwością jego przedłużenia na kolejne trzy miesiące. Przedłużenie kontraktu jest związane z oceną dotychczasowych postępów na drodze do usamodzielnienia i może się wiązać z nałożeniem dodatkowych warunków i zadań. Zamiar przedłużenia kontraktu uczestnik programu zgłasza na ostatnie zebranie zespołu terapeutycznego w trakcie obowiązywania aktualnego kontraktu. Kontrakt hostelowy może być po jego zawarciu obustronnie, tj. przez Ośrodek i uczestnika programu, renegocjowany – łącznie ze zmianą okresu jego obowiązywania.

1. Uczestnik programu po uzyskaniu statusu „hostelowicza” zobowiązuje się do realizacji następujących zadań:

- a) pisemne przedstawienie na każdy trzymiesięczny okres pobytu w hostelu indywidualnego planu dalszego rozwoju;
- b) kontynuowanie pracy lub nauki przy jednoczesnym niezaniechaniu obowiązków związanych z pobytem w hostelu;
- c) racjonalne gospodarowanie uzyskiwanymi dochodami oraz dążenie do uzyskania stabilizacji finansowej umożliwiającej – zależnie od indywidualnej sytuacji – wynajęcie w przyszłości samodzielnego mieszkania lub opłacenie mieszkania adaptacyjnego;
- d) dalsza praca nad rozwojem osobistym, a szczególnie – zawodowym: zwiększanie kwalifikacji zawodowych, uczestnictwo w kursach specjalistycznych, uzupełnianie wykształcenia, bądź kontynuowanie nauki wcześniej rozpoczętej;
- e) konstruktywne wypełnianie czasu wolnego aktywnym wypoczynkiem poprzez na przykład uczestnictwo w życiu kulturalnym, uprawianie sportu, rozwijanie własnych zainteresowań;
- f) nawiązywanie nowych kontaktów towarzyskich, niezwiązanych z Ośrodkiem;
- g) składanie pisemnych sprawozdań z każdego miesiąca pobytu i ich omawianie z wybranym terapeutą, połączone z analizą dotychczasowego funkcjonowania w hostelu.

2. Po podpisaniu V kontraktu „hostelowicza” uzyskuje następujące uprawnienia:

- a) nie obowiązują go harmonogram dnia i regulamin Ośrodka – za-sady pobytu w hostelu określa odrębny regulamin;
- b) otrzymuje stałą przepustkę z Ośrodka w ciągu dnia – na prze-pustkę związaną z noclegiem na zewnątrz należy w każdym wypadku uzyskać zgodę terapeuty;
- c) jest zwolniony z pracy i innych zajęć społeczności terapeutycznej, wyłącznie jednak wówczas, gdy pracuje lub uczy się na zewnątrz – w przeciwnym wypadku – funkcjonuje na zasadach określonych w IV kontrakcie;

3. Otrzymanie tytułu neofity Ośrodka (absolwenta programu długo-terminowego) jest możliwe po wcześniejszym rozwiązaniu kontraktu hostelowego za porozumieniem stron, tj. Ośrodka i uczestnika programu. O uzyskanie tytułu neofity można się ubiegać nie wcześniej niż po 6 miesiącach od opuszczenia hostelu – od zainteresowanego oczekuje się utrzymywania w tym czasie względnie stałego kontaktu (osobistego lub telefonicznego) z Ośrodkiem. Do przyznania tytułu neofity dochodzi podczas Rocznicy Ośrodka – szczególnie uroczystego spotkania aktualnych i byłych mieszkańców Ośrodka, jego pracowników oraz zaproszonych gości – jest to bowiem najważniejsze wydarzenie zarówno w życiu każdego uczestnika programu, jak i całej społeczności terapeutycznej.

(maj 2017)